

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
CEZARY BANASIŃSKI**

Delegatura w Lublinie
20-079 Lublin, ul. Dolna 3-go Maja 5
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

za p.o.
Lublin, dnia 13 grudnia 2006 r.

RLU – 61 – 24/06/PZ

Decyzja RLU Nr 35/2006

Stosownie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080, z 2006 r. Nr 157 poz. 1119, Nr 170 poz. 1217) i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18 poz. 172, z 2003 r. Nr 6 poz. 68), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego o stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Piotrowi P., zam. w L., prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą A. Sz. J. O. w L.

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

- I. Na podstawie art. 23c ust. 1 w związku z art. 23a ust. 1 i ust. 2 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** praktykę Piotra P., zam. w L., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą A. Sz. J. O. w L., polegającą na bezprawnym działaniu poprzez stosowanie w Statucie Sz. J. O. A. postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, o treści: „słuchacze mają prawo rezygnacji z kursu i zwrotu pełnej wniesionej opłaty za kurs w okresie do 7 dni od dnia pierwszych zajęć; rezygnacja po tym terminie nie upoważnia do zwrotu żadnej części opłaty za kurs” **oraz nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**
- II. Na podstawie art. 23c ust. 1 w związku z art. 23a ust. 1 i ust. 2 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** praktykę Piotra P., zam. w L., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą A. Sz. J. O. w L., polegającą na bezprawnym działaniu poprzez zamieszczanie na blankietach dowodu wpłaty za kurs języka obcego postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane

do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, o treści: „niniejszym wpłacam ratę za kurs (...) i zobowiązuję się do wpłacenia pozostałych rat – nawet w przypadku rezygnacji z kursu – w następujących terminach i wysokościach” **oraz nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**

Uzasadnienie

Miejski Rzecznik Konsumentów w Lublinie przesłał do Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Lublinie skargę konsumentką dotyczącą usług edukacyjnych świadczonych przez przedsiębiorcę działającego pod firmą A. Sz. J. O. (dalej w tekście: Szkoła) w L. Ze skargi wynikało, że kontrahenci przedsiębiorcy w przypadku rezygnacji z usług zobowiązani są do zapłaty za cały kurs.

W związku z powyższym Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej w tekście: Prezes Urzędu) postanowił wszcząć postępowanie wyjaśniające w celu wstępnego ustalenia, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, jak również ustalenia, czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach.

W toku postępowania wyjaśniającego ustalono, iż działalność gospodarcza pod nazwą „A. Sz. J. O.” prowadzona jest przez osobę fizyczną – Piotra P., zamieszkałego w L. Przedsiębiorca przedstawił statut szkoły oraz wzór dowodu wpłaty.

W wyniku analizy wskazanych materiałów Prezes Urzędu stwierdził, iż w § 12 statutu szkoły znajduje się zapis o treści: „słuchacze mają prawo rezygnacji z kursu i zwrotu pełnej wniesionej opłaty za kurs w okresie do 7 dni od dnia pierwszych zajęć; rezygnacja po tym terminie nie upoważnia do zwrotu żadnej części opłaty za kurs”. Należy zauważyć, iż w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., pod numerem 786 wpisane jest postanowienie o treści: „Po upływie 2 tygodni od rozpoczęcia zajęć, uczestnik rezygnując z nauki nie otrzymuje zwrotu wpłaconej kwoty”. Pomimo braku identyczności dosłownego brzmienia porównanych zapisów, wywoływać one mogły tożsamy skutek.

Z kolei używane przez przedsiębiorcę druki dowodu wpłaty zawierają klauzulę o treści: „Niniejszym wpłacam ratę za kurs języka angielskiego i zobowiązuję się do wpłacenia pozostałych rat – nawet w przypadku rezygnacji z kursu – w następujących terminach i wysokościach”, po której następuje wymienienie terminów zapłaty oraz wysokości kolejnych rat należności za kurs języka obcego. W rejestrze, o którym mowa powyżej, pod numerem 394 wpisane jest postanowienie o treści: „Dokonując wpłaty w systemie ratalnym lub indywidualnym słuchacz deklaruje się uiszczyć całkowitą opłatę za kurs bez względu na ew. rezygnację, do czego zobowiązuje się własnoręcznym podpisem na

dowodzie wpłaty przy pierwszej wnoszonej opłacie”, które mogło wywoływać identyczne skutki, jak klauzula zamieszczona w treści dowodu wpłaty.

W związku z powyższym wszczęto wobec Piotra P. postępowanie administracyjne o stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na bezprawnym działaniu, poprzez:

- stosowanie w Statucie Sz. J. O. A. postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, o treści: „słuchacze mają prawo rezygnacji z kursu i zwrotu pełnej wniesionej opłaty za kurs w okresie do 7 dni od dnia pierwszych zajęć; rezygnacja po tym terminie nie upoważnia do zwrotu żadnej części opłaty za kurs”;
- zamieszczanie na blankietach dowodu wpłaty za kurs języka obcego postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, o treści: „niniejszym wpłacam ratę za kurs (...) i zobowiązuję się do wpłacenia pozostałych rat – nawet w przypadku rezygnacji z kursu – w następujących terminach i wysokościach”.

Wymienione działania stanowić mogły naruszenie art. 23a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080 ze zmianami; dalej w tekście: ustawa antymonopolowa).

Zajmując stanowisko wobec przedstawionych zarzutów przedsiębiorca wskazał, iż „kursy w Sz. J. O. A. należy traktować jako odbywające się na zasadzie umowy cywilno-prawnej, zawartej pomiędzy słuchaczem a Szkołą”. Wobec czego, w myśl art. 644 k.c., zamawiający – słuchacz jest uprawniony do odstąpienia od umowy, jednakże powinien zapłacić umówione wynagrodzenie. Tenże przepis stanowi ponadto, iż zamawiając może odliczyć to, co przyjmujący zamówienie oszczędził z powodu niewykonania dzieła. Wskazując na powyższe przedsiębiorca oświadczył, iż rezygnacja z kursu w Sz. A. nie powoduje powstania po stronie Szkoły żadnych oszczędności, gdyż „wszystkie koszty kursu pozostają bez zmian, niezależnie od obecności – bądź nie – słuchacza na kursie”.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Przedsiębiorca Piotr P., zamieszkały w L., prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą A. Sz. J. O., wpisaną do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Wydział Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta L. pod numerem 81259. Zgodnie z treścią wpisu, przedmiotem wykonywanej przez stronę postępowania działalności gospodarczej jest w szczególności kształcenie ustawiczne dorosłych i pozostałe formy kształcenia, gdzie indziej niesklasyfikowane, a także nauka języków obcych.

Jak wynika z brzmienia § 1 Statutu Sz. J. O. A., Szkoła jest niepubliczną placówką kształcenia ustawicznego. Celem Szkoły (wedle § 2 Statutu) jest prowadzenie kursów języków obcych dla dorosłych, młodzieży i dzieci, w szczególności: kursów języków obcych dla wyjeżdżających za granicę; kursów przygotowujących do matury, egzaminów wstępnych na uczelnie, egzaminów

Cambridge i innych egzaminów międzynarodowych; kursów specjalistycznych, dla zakładów pracy oraz kursów języka polskiego dla cudzoziemców.

Przed zawarciem umowy z Przedsiębiorcą, konsument (słuchacz) zapoznaje się ze Statutem Szkoły, czego potwierdzeniem jest podpisanie przez słuchacza oświadczenia o zapoznaniu się ze Statutem. Ponadto Statut jest wywieszony na stałe w eksponowanym miejscu w siedzibie Szkoły; z jego treścią można się również zapoznać na stronie internetowej Szkoły.

Prawa i obowiązki słuchaczy Szkoły określa § 12 Statutu, wedle którego, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 kwietnia 2005 r., słuchacze m.in. „mają prawo rezygnacji z kursu i zwrotu pełnej wniesionej opłaty za kurs w okresie do 7 dni od dnia pierwszych zajęć; rezygnacja po tym terminie nie upoważnia do zwrotu żadnej części opłaty za kurs”. Od wskazanej wyżej daty na dowodach wpłaty za kurs umieszcza się klauzulę o treści: „Niniejszym wpłacam ratę za kurs [wymienienie rodzaju kursu] i zobowiązuję się do wpłacenia pozostałych rat – nawet w przypadku rezygnacji z kursu w następujących terminach i wysokościach”, z wymienieniem terminów i wysokości wpłat kolejnych rat. Pod klauzulą o wskazanym brzmieniu słuchacz składa własnoręczny podpis.

Wedle wyjaśnień udzielonych przez przedsiębiorcę, opłata za kurs obejmuje korzystanie w określonym przedziale czasu z zajęć z języka obcego oraz z szeregu dodatkowych, nielimitowanych usług, w szczególności konwersacji z obcokrajowcem, konsultacji z lektorami, korzystania z biblioteki, korzystania z internetu, bezpłatnych materiałów dodatkowych czy bezpłatnego podręcznika. Wedle wyjaśnień strony postępowania w trakcie trwania kursu nie jest możliwe sprawdzenie, czy i w jakiej mierze słuchacz korzystał z pakietu usług dodatkowych, np. ile czasu spędził korzystając z internetu, czy też ile razy uczestniczył w konwersacjach. Zdaniem przedsiębiorcy rozłożenie opłaty za kurs na raty służy jedynie wygodzie klientów, zaś poszczególne raty nie są opłatą za część usług, bowiem minimalnym okresem wykupienia usług w Szkole jest jeden semestr.

Według wyjaśnień strony, liczba słuchaczy uczęszczających na kursy waha się w ciągu roku szkolnego i wynosi [*informacje niejawne*]. W latach 2005 i 2006 odnotowano nieliczne przypadki rezygnacji z kursów z ważnych przyczyn. W przypadkach tych, na wniosek słuchaczy, Szkoła z reguły rezygnowała z całości lub części wynagrodzenia za kurs, poza jednym wyjątkiem.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 23a ust.1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działania przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Art. 23a ust. 2 stanowi natomiast, że za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

W niniejszej sprawie postawione Piotrowi P. zarzuty, aby mogły być skutecznie ocenione w ramach art. 23a ust. 1 i 2, muszą spełniać poniższe przesłanki:

1. być działaniem bezprawnym i polegać na stosowaniu w obrocie konsumenckim postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone,
2. godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

W pierwszej kolejności należy zatem wykazać bezprawność działania przedsiębiorcy, któremu postawiono zarzut stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie „porządek prawny” obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych jako zasady współżycia społecznego.

W niniejszej sprawie działanie przedsiębiorcy, polegające na stosowaniu postanowień wzorców umowy wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, należy uznać za bezprawne nie tylko ze względu na fakt zdefiniowania w art. 23a ust. 2 ustawy antymonopolowej określonej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. O bezprawności tegoż działania przesądza również rozszerzona skuteczność wyroku w sprawie o uznanie postanowień umownych za niedozwolone, co wynika z art. 479⁴³ k.p.c. Sąd dokonując oceny postanowienia umownego ocenia określony zapis i w momencie jego wpisania do rejestru klauzula przestaje być postanowieniem konkretnego wzorca umownego, a staje się samodzielnie funkcjonującą zasadą, która została zakwestionowana. Ze względu na rozszerzoną skuteczność wyroku, klauzule spełniają funkcję podobną do przepisów prawa, zaś posługiwanie się nimi w kontaktach z konsumentami jest zakazane.

Wzorce umów stosowane przez przedsiębiorców w kontaktach z konsumentami podlegają szczególnej kontroli. Wzorzec umowy to doktrynalne określenie wszelkich jednostronnie przygotowanych z góry przed zawarciem umowy, gotowych klauzul umów w postaci warunków umów, ich wzorów, regulaminów itp. (*E. Łętowska*, Prawo umów konsumenckich, C.H. Beck 2002, s. 292). Należy zauważyć, iż do kategorii tej wypada zaliczyć Statut, w oparciu o który działa Sz. A.. Podstawą prawną nadania Statutu jest art. 84 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572). Jak wynika z treści art. 84 ust. 2, Statut szkoły lub placówki powinien w szczególności określać zasady przyjmowania uczniów do szkoły lub placówki, prawa i obowiązki uczniów szkoły lub placówki, w tym przypadki, w których uczeń może zostać skreślony z listy uczniów, a także sposób uzyskiwania środków finansowych na działalność szkoły lub placówki. Postanowienia Statutu Szkoły charakteryzują przedmiotowo istotne elementy stosunku prawnego łączącego słuchacza z przedsiębiorcą prowadzącym Szkołę. Jednocześnie treść postanowień Statutu ustalona jest jednostronnie przez przedsiębiorcę, którego kontrahent nie ma na nią wpływu. Może on jedynie przed zawarciem umowy zapoznać się z treścią Statutu, co potwierdza złożeniem odpowiedniego oświadczenia, jeżeli akceptuje treść Statutu i decyduje się zawrzeć umowę. Słuchacz Szkoły jest

związany treścią Statutu, przy czym pozbawiony jest możliwości negocjacji poszczególnych jego postanowień. Tym samym należy uznać Statut za wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 k.c., zgodnie z którym pojęcie to obejmuje w szczególności ogólne warunki umów, wzory umów czy regulaminy.

W systemie polskiego prawa cywilnego ustawodawca przewidział instytucję abstrakcyjnej kontroli wzorców umownych, realizowanej w drodze postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie (wyroki: z dnia 29 września 2005 r., sygn. akt: VI Aca 381/05; z dnia 16 listopada 2005 r., sygn. akt VI Aca 473/05), „celem postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone jest tzw. abstrakcyjna kontrola wzorców, dokonana w oderwaniu od konkretnej umowy, zaś wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ k.p.c., od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich(...) Wpisanie do rejestru wzorca umowy uznanego za niedozwolony wyłącza ponowne wytoczenie powództwa w tym przedmiocie, także przez osobę nie biorącą udziału w sprawie, w której wyrok wydano, zaś pozew obejmujący takie powództwo podlega odrzuceniu na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. – uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2003 r. III CZP 95/03 (OSNC 2005/2/25)”. Sąd dokonując oceny postanowienia umownego ocenia określony zapis i w momencie jego wpisania do rejestru klauzula przestaje być postanowieniem konkretnego wzorca umownego, a staje się samodzielnie funkcjonującą zasadą, która została zakwestionowana. Ze względu na rozszerzoną skuteczność klauzul (art. 479⁴³ K.p.c), spełniają one funkcję podobną do przepisów prawa. Tak więc, dokonując oceny treści postanowień umownych wykorzystywanych przez przedsiębiorców we wzorcach umownych należy wykorzystywać reguły interpretacji wykształcone w nauce prawa i praktyce orzeczniczej. Stąd też, niedozwolone będą takie postanowienia umów, które mieszczą się w „hipotezie” klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię. Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej.

Dokonawszy analizy treści § 12 Statutu Szkoły, zgodnie z którym „słuchacze mają prawo rezygnacji z kursu i zwrotu pełnej wniesionej opłaty za kurs w okresie do 7 dni od dnia pierwszych zajęć; rezygnacja po tym terminie nie upoważnia do zwrotu żadnej części opłaty za kurs”, Prezes Urzędu stwierdził, iż w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod numerem 786 wpisane jest postanowienie o tożsamej treści. Zgodnie ze wpisem, wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2006 r., sygn. akt XVII AmC 43/05, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: „Po upływie 2 tygodni od rozpoczęcia zajęć, uczestnik rezygnując z nauki nie otrzymuje zwrotu wpłaconej kwoty”. Wpisu do rejestru dokonano dnia 3 lipca 2006 r. Pomimo braku literalnej identyczności porównywanych postanowień wskazać należy, iż wywołują one tożsamy skutek: wyłączenie możliwości zwrotu świadczenia konsumenta w przypadku rezygnacji z zajęć po upływie określonego czasu. Postanowienie Statutu Szkoły jest nawet bardziej rygorystyczne od wpisanego do rejestru, albowiem zastrzega krótszy

okres, w którym rezygnacja z zajęć nie powoduje dla konsumenta negatywnych skutków finansowych.

Z kolei klauzula zamieszczona na dowodzie wpłaty, wydawanym słuchaczom szkoły, o treści: „niniejszym wpłacam ratę za kurs (...) i zobowiązuję się do wpłacenia pozostałych rat – nawet w przypadku rezygnacji z kursu – w następujących terminach i wysokościach”, odpowiada postanowieniu wpisanemu do rejestru pod numerem 394. Zgodnie z treścią wpisu, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 12 stycznia 2005 r., sygn. akt XVII Amc 13/04, uznał za niedozwolone postanowienie o treści: „Dokonując wpłaty w systemie ratalnym lub indywidualnym słuchacz deklaruje się uiścić całkowitą opłatę za kurs bez względu na ew. rezygnację, do czego zobowiązuje się własnoręcznym podpisem na dowodzie wpłaty przy pierwszej wnoszonej opłacie”. Wpisu dokonano w dniu 5 maja 2005 r. Porównywane klauzule, chociaż literalnie nieco odmienne, wywołują identyczny skutek, tj. zobowiązanie konsumenta opłacającego kurs w systemie ratalnym do uiszczenia opłaty za całość kursu także w wypadku ewentualnej rezygnacji z uczęszczania na zajęcia.

Należy zauważyć, iż z obydwu kwestionowanych w niniejszej decyzji postanowień umownych wynika zobowiązanie konsumenta do uregulowania pełnego wynagrodzenia za kurs nawet wówczas, gdy w jego trakcie zrezygnował z usług przedsiębiorcy. Konsument musi w takiej sytuacji pokryć należność za zajęcia, w których już nie będzie uczestniczyć. Wbrew stanowisku strony postępowania, zrezygnowanie z zajęć przez słuchacza nie rodzi skutków przewidzianych w art. 644 k.c. Do umów o świadczenie usług, w tym polegających na prowadzeniu kursów języków obcych, należy stosować odpowiednio przepisy o zleceniu, stosownie do art. 750 k.c. Rezygnację z kursu należy zatem uznać za wypowiedzenie umowy, do którego stosuje się odpowiednio art. 746 k.c. Przepis ten stanowi, iż dający zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiścić przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę. Przepis ten nie daje przedsiębiorcy uprawnienia do zatrzymania całości wynagrodzenia w każdym przypadku. Jednocześnie należy wskazać, iż Statut Szkoły nie gwarantuje słuchaczowi prawa do żądania odpowiedniego wyliczenia w celu sprawdzenia, czy wydatki z wykonania zlecenia i ewentualna szkoda jest równoważna reszcie wynagrodzenia po rozwiązaniu umowy. Istotne przy tym jest to, iż konsument, który w początkowych tygodniach kursu zrezygnuje z uczestnictwa w zajęciach, będzie zobowiązany do spełnienia świadczenia wobec przedsiębiorcy bez otrzymania jego ekwiwalentu w postaci zajęć językowych. Rozwiązanie takie pozostaje w sprzeczności z zasadą ekwiwalentności świadczeń w umowach wzajemnych, wyrażoną w art. 487 § 2 k.c. Wedle tej zasady, strony umowy wzajemnej zobowiązane są w taki sposób, że świadczenie jednej z nich jest odpowiednikiem świadczenia drugiej.

Druga z wymienionych wyżej przesłanek jest spełniona, gdy dane działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów, jako zbiorowości, gdyż ustawa

antymonopolowa chroni interesy nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zidentyfikować. Z takim przypadkiem mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Świadczone przez stronę postępowania usługi w zakresie edukacji, obejmujące prowadzenie kursów języków obcych w ramach placówki kształcenia ustawicznego, skierowane są do nieokreślonego z góry zbioru konsumentów. Jak wskazał sam przedsiębiorca w toku postępowania wyjaśniającego, kursy przeznaczone są „dla wszystkich grup słuchaczy”. Także ze sformułowanego w Statucie celu Szkoły nie wynika, aby jej usługi skierowane były jedynie do zamkniętego, skonkretyzowanego zbioru adresatów. Krąg potencjalnych kontrahentów Szkoły pozostaje zatem nieograniczony, zaś każdy z tychże kontrahentów może być podmiotem uprawnień i obowiązków wynikających z umowy zawartej z przedsiębiorcą, uzewnętrznionych w treści Statutu, do którego przestrzegania obowiązani są słuchacze Szkoły. Jednocześnie każdy konsument, który zawiera z przedsiębiorcą umowę o świadczenie usług, otrzymuje – z chwilą dokonania zapłaty raty czesnego za kurs – dowód dokonania wpłaty, zawierający w treści klauzulę potwierdzającą zobowiązanie konsumenta do zapłaty pozostałych rat w określonych terminach i wysokościach, nawet w przypadku rezygnacji z zajęć. W związku z tym krąg osób, których mogą dotyczyć zarzucane Piotrowi P. praktyki nie jest z założenia ograniczony, co przesądza o konieczności uznania, iż w niniejszej sprawie mamy do czynienia z godzeniem w zbiorowe interesy konsumentów.

Wobec łącznego spełnienia przesłanek niezbędnych do uznania ocenianego działania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów należało orzec, jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c., przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia decyzji.

Z upoważnienia Prezesa UOKiK decyzję podpisała Dyrektor Delegatury UOKiK w Lublinie Ewa Wiszniowska